

Walenty Piłat

Od Redaktora

Acta Polono-Ruthenica 20, 3-4

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Od Redaktora

Na wstępie kilka uwag o historii czasopisma „Acta Polono-Ruthenica”. Już dwadzieścia lat wydajemy ten periodyk, który zresztą stał się wizytówką Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej UWM w Olsztynie. Jego geneza wiąże się z kilkoma istotnymi faktami. Przede wszystkim trzeba zaznaczyć, że powstał on dzięki inicjatywie nieżyjących już Profesorów – Ryszarda Łuźnego, Bazylego Białokozowicza i Alberta Bartoszewicza. Miało to miejsce na Międzynarodowej Konferencji Sławistycznej, zorganizowanej w 1986 roku przez ówczesną Katedrę Słowiańszczyzny Wschodniej WSP w Olsztynie. Głównym organizatorem tej konferencji był prof. zw. dr hab. Albert Bartoszewicz, który kilka lat przedtem podjął pracę na WSP w Olsztynie. W trakcie dyskusji panelowej prof. Ryszard Łuźny powiedział m.in.: „Tym większego znaczenia zdaje się nabierać to, co przedsięwziął pod nowym kierownictwem ośrodek olsztyński, a mianowicie kontynuacja i rozszerzenie profilu cyklu międzysłowiańskich konferencji naukowych, próba odtworzenia zlikwidowanej serii wydawniczej, serii typu «*Studia Polono-Slavica Orientalia*», rozbudowa wyspecjalizowanej kadry [...]. Może to właśnie dzięki Olsztynowi i okoliczności, że władze do tego miasta zdają się przenosić centrum, punkt ciężkości polskich poczynań komparatystyczno-interdyscyplinarnych, organizacyjno-naukowych, badawczych, wydawniczych, [...] nie tylko połączą się rozproszone wysiłki tych, którzy pozostali jeszcze wierni tego typu badaniom, ale też zaistnieją warunki, aby mogło powstać w niedalekiej przyszłości jakieś zbiorowe opracowanie – choćby w postaci obszernego i możliwie kompletnego stosownych studiów – przynajmniej zarysu dziejów stosunków literackich i kulturalnych polsko-wschodniosłowiańskich, traktowanego jako wstęp czy przygotowanie do ich przeszłej pełnej oraz jednolitej naukowej syntezy”¹. Myśl ta została podjęta przez prof. A. Bartoszewicza i prof. B. Białokozowicza, dlatego też pojawił się rocznik pod nazwą „Acta Polono-Ruthenica”, którego ambicją już od pierwszego numeru² było spełnienie założeń określonych przez prof. R. Łuźnego.

Od początku istnienia periodyku jego redaktor naczelny – prof. A. Bartoszewicz – starał się zamieszczać teksty zarówno młodych, jak i znanych już sławistów z różnych ośrodków. Problematyka realizowana przez „Acta Polono-Ruthenica” stała się zasadniczym profilem badawczym naszej jednostki, jak też wzbudziła zainteresowanie w kraju i za granicą. Publikowali tu badacze z Rosji, Białorusi, Ukrainy, Litwy, Łotwy, Estonii, Austrii, Wielkiej Brytanii, nie mówiąc już o polskich naukowcach.

Wspominając genezę „Acta Polono-Ruthenica”, nie sposób nie podkreślić olbrzymiego zaangażowania i poparcia prof. dr. hab. Bazylego Białokozowicza. Problematyka podejmowana przez periodyk była od lat Jego pasją badawczą, obecną w wielu monografiach, artykułach naukowych, jak też w pisanych pod Jego kierunkiem pracach

---

¹ R. Łuźny, *Problemy realizacji kulturowych polsko-wschodniosłowiańskich – dziś*, [w:] *Polsko-wschodniosłowiańskie powiązania kulturowe, literackie i językowe. Literatura i kultura*, pod red. A. Bartoszewicza, Olsztyn 1997, s. 26.

² „Acta Polono-Ruthenica”, pod red. A. Bartoszewicza, Olsztyn 1996.

magisterskich i doktorskich. Wyrazem tego był również tom poświęcony twórczości Aleksandra Puszkina³, zaś z okazji 70-lecia Profesora poświęciliśmy Mu cały numer⁴. Profesor był też naszym stałym autorem.

W pierwszym numerze „Acta Polono-Ruthenica” prof. R. Łużny, nie kryjąc satysfakcji, pisał: „Można żywić nadzieję, że w ślad za obecnym tomem nowej serii wydawniczej pójdą tytuły kolejne, obejmujące coraz to nowe dziedziny problematyki badawczej pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego tak w odniesieniu do przeszłości tego obszaru narodowo-kulturowego, jak i do obecnej teraźniejszości, a w poszczególnych tomach znajdzie się miejsce nie tylko na dorobek kolejnych konferencji olsztyńskich, ale także na wyniki trudu badawczego podejmowanego w innych ośrodkach i środowiskach krajowych, w których dana problematyka jest uprawiana. Mam nadzieję, że w bliskiej przyszłości, czy to za pośrednictwem kolejnych spotkań konferencyjnych, czy innych zbiorowych wysiłków badawczo-wydawniczych, trafią na łamy serii «Acta Polono-Ruthenica» tak aktualne i doniosłe naukowe tematy czy problemy, jak dziedzina kultury duchowej narodów wschodniosłowiańskich, zwłaszcza myśli religijnej i sfery spraw wyznaniowo-kościelnych, historia idei i mentalności oraz świadomość etniczno-kulturowej, dzieje i współczesne tendencje rozwojowe języków narodowych, także w ich współczesnych związkach i oddziaływaniach oraz zależnościach tak znamienne dla sytuacji pogranicza kulturowego oraz bezpośredniego sąsiedztwa”⁵. Wydaje się, że te wskazówki Profesora realizowaliśmy w kolejnych numerach „Acta Polono-Ruthenica”.

To już dwudziesty tom tego periodyku. W trakcie prac redakcyjnych zdarzały się oczywiście trudności, ale staraliśmy się jakoś je pokonywać, w czym duży udział mieli sekretarze Redakcji: dr hab. Iwona Ndiaye, mgr Igor Brewka i dr Irena Chowańska. Dodam jeszcze, że po śmierci prof. Alberta Bartoszewicza, który zresztą włożył wiele pracy w redakcję „Acta Polono-Ruthenica”, przewodniczącym Komitetu Redakcyjnego został piszący te słowa.

Mam nadzieję, że również w przyszłości na łamach naszego czasopisma będą publikowane wartościowe i znaczące pod względem merytorycznym rozprawy.

Prof. zw. dr hab. Walenty Piłat

³ „Acta Polono-Ruthenica”, pod red. B. Białokozowicza, Olsztyn 1998.

⁴ „Acta Polono-Ruthenica”, pod red. W. Piłata, Olsztyn 2001.

⁵ R. Łużny, *O zasadności pozalawnia serii wydawniczej „Acta Polono-Ruthenica”*, „Acta Polono-Ruthenica” pod red. W. Piłata, Olsztyn 1996, nr 1, s. 13.